

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2010, sp. zn. 31 Cdo 5011/2009, ECLI:CZ:NS:2010:31.CDO.5011.2009.1

Číslo: 44/2011

Právní věta: Dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo v odvolacím řízení změněno usnesení soudu prvního stupně vydané podle § 96 odst. 3 o. s. ř., ve věci vydané rozhodnutí zrušeno a řízení zastaveno, není podle § 239 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. přípustné.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.09.2010

Spisová značka: 31 Cdo 5011/2009

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přípustnost dovolání

Předpisy: § 239 odst. 1 písm. a) o. s. ř.
§ 96 odst. 3 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

K r a j s k ý s o u d v Č e s k ý c h B u d ě j o v i c í c h r o z s u d k e m z e d n e 1 9 . 5 . 2 0 0 8 z r u š i l s m ě n e č n ý p l a t e b n í r o z k a z z e d n e 2 1 . 4 . 2 0 0 8 (s p r á v n ě „ 2 4 . 1 . 2 0 0 8 “) , k t e r ý m p ů v o d n ě u l o ž i l ž a l o v a n é m u (k t o m u v i z o p r a v n ě u s n e s e n í z e d n e 1 5 . 2 . 2 0 0 8) z a p l a t i t ž a l o b k y n i č á s t k u 5 0 0 0 0 0 K č s 6 % ú r o k e m o d 1 1 . 1 0 . 2 0 0 7 d o z a p l a c e n í , s m ě n e č n o u o d m ě n u 1 1 6 7 K č a n á k l a d y ř í z e n í .

Ve lhůtě pro podání odvolání proti výše zmíněnému rozsudku soudu prvního stupně vzala žalobkyně podáním ze dne 1. 7. 2008, doručeným soudu 3. 7. 2008, žalobu zcela zpět.

Žalovaný se zpětvzetím žaloby nesouhlasil, namítaje, že žalobkyně vzala žalobu zpět až poté, co bylo ve věci meritorně rozhodnuto v její neprospěch, a je tedy zjevné, že se tímto postupem snaží zmařit následky pro ni nepříznivého rozhodnutí. Zastavil-li by soud řízení z důvodu zpětvzetí žaloby, nešlo by o věc rozhodnutou a žalovaný by tak neměl jistotu, že z téhož právního důvodu nebude proti němu v budoucnu vedeno další řízení. Proto má „významný právní i ekonomický zájem“ na ukončení věci meritorním rozhodnutím.

Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 17. 9. 2008 rozhodl, že „zpětvzetí návrhu na zahájení řízení není účinné“. Cituje ustanovení § 96 odst. 3 o. s. ř., se ztotožnil s názorem žalovaného, že „postup žalobkyně fakticky proti nepříznivému rozhodnutí je pouze účelový“ a žalobkyně se zpětvzetím žaloby snaží zmařit následky pro ni nepříznivého rozhodnutí soudu. Současně zdůrazňuje, že ve věci již bylo meritorně rozhodnuto v neprospěch žalobkyně, a to po provedeném dokazování, v němž se žalobkyně mohla „skutkově i právně“ vyjádřit ke všem námitkám, které žalovaný proti směnečnému platebnímu rozkazu podal.

Přitom neshledal relevantními další žalovaným uváděné důvody, pro které řízení nemělo být zastaveno, uzavíraje, že neexistence pravomocného meritorního rozhodnutí sama o sobě vážným důvodem pro nesouhlas se zpětvzetím žaloby není. „Podstatou meritorního rozhodnutí je totiž v první řadě jeho správnost a ne to, aby co nejrychleji judikovalo určitý právní vztah“.

V r c h n í s o u d v Praze k odvolání žalobkyně usnesením ze dne 18. 6. 2009 (ve znění opravného usnesení ze dne 1. 9. 2009) usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se směnečný platební rozkaz ze dne 24. 1. 2008, ve znění opravného usnesení ze dne 15. 2. 2008, jakož i rozsudek ze dne 19. 5. 2008, zrušují a řízení se zastavuje; dále rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Odvolací soud s odkazem na ustanovení § 96 odst. 1 až 3 o. s. ř. – na rozdíl od soudu prvního stupně – uzavřel, že žalovaný nesouhlasil se zpětvzetím žaloby proto, že „kdyby řízení bylo zastaveno (a příslušný rozsudek současně zrušen), z procesního hlediska by žalobkyni nic nebránilo následně podat žalobu znova“. „Naopak pokud by zpětvzetí bylo prohlášeno neúčinným, zůstane zde rozsudek příznivý pro žalovaného s důsledky překážky věci rozsouzené“. S poukazem na blíže nspecifikovanou ustálenou judikaturu dále zdůraznil, že vážným důvodem nesouhlasu se zpětvzetím žaloby není skutečnost, že pravomocné rozhodnutí ve věci samé bude do budoucna zakládat překážku věci rozsouzené. K tvrzení ohledně existence „významného právního a ekonomického zájmu na ukončení věci meritorním rozhodnutím“ pak žalovaný „žádný konkrétní důvod neuvedl“.

„Pro úplnost“ dále zmínil, že vážný důvod pro nesouhlas se zpětvzetím žaloby spočívající v tom, že dokazování ve věci postoupilo tak daleko, že lze očekávat rozhodnutí soudu a že žalobce se zpětvzetím žaloby snaží zmařit vydání již očekávaného a pro něj nepříznivého rozsudku, nedopadá na situace, kdy takový nepříznivý rozsudek již byl vydán.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., namítaje nesprávnost závěru odvolacího soudu ohledně neexistence vážného důvodu pro nesouhlas se zpětvzetím žaloby.

Podle názoru dovolatele, je-li „z hlediska právní teorie“ důležitým důvodem nesouhlasu se zpětvzetím žaloby stav předpokládaného bližícího se nepříznivého rozhodnutí pro žalobkyni, z pohledu prosté logiky je tím spíše takovým důvodem stav, kdy již takové rozhodnutí bylo vydáno. Přitom snaha žalobkyně o odvrácení bližícího se (resp. v tomto případě již vydaného) nepříznivého rozhodnutí nutně ve své podstatě obsahuje snahu vyhnout se následku meritorního rozhodnutí, tj. „nemít věc nepříznivě rozhodnutou“. „Logickým vyústěním výše uvedených důvodů tak je, že v případě směnky na částku 500 000 Kč je existence meritorního, pro dovolatele příznivého rozhodnutí po právní a ekonomické stránce poměrně zásadní“.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání odmítl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Tříčlenný senát č. 29, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání projednat a rozhodnout o něm, hodlal při řešení otázky přípustnosti dovolání proti usnesení, jímž odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně o neúčinnosti zpětvzetí žaloby tak, že se rozsudek soudu prvního stupně zrušuje a řízení zastavuje, učinit právní závěr odlišný od toho, který byl vyjádřen v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. [22 Cdo 4248/2008](#). Proto rozhodl o postoupení věci (§ 20 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů) k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia.

Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

Podle bodu 12., části první, článku II. zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se

projednájí a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1. 7. 2009). O takový případ jde i v této věci, takže Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle občanského soudního řádu ve znění účinném před uvedeným datem. Ve shora zmíněném usnesení ze dne 13. 11. 2008, sp. zn. [22 Cdo 4248/2008](#), Nejvyšší soud dovodil, že „přípustnost dovolání proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo v odvolacím řízení změněno usnesení soudu prvního stupně vydané podle § 96 odst. 3 o. s. ř., by přicházela v úvahu pouze za naplnění předpokladů uvedených v § 239 odst. 2 o. s. ř. (úpravu uvedenou v § 239 odst. 1 o. s. ř. nelze použít, neboť se týká pouze usnesení, která odvolací soud vydal sám v průběhu odvolacího řízení, aniž by mu předcházelo usnesení soudu prvního stupně o této otázce)“. „Podle uvedeného ustanovení však dovolání proti napadenému usnesení odvolacího soudu není přípustné, protože takové usnesení tam není uvedeno“.

S tímto závěrem velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu souhlasí.

Podle ustanovení § 239 odst. 1 písm. a) o. s. ř. dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo rozhodnutí soudu prvního stupně zrušeno a řízení zastaveno, popřípadě věc byla postoupena orgánu, do jehož pravomoci náleží. Podle § 239 odst. 1 písm. b) o. s. ř. dovolání je přípustné proti usnesení odvolacího soudu, jímž bylo v průběhu odvolacího řízení rozhodnuto o tom, kdo je procesním nástupcem účastníka, o zastavení řízení podle § 107 odst. 5, o vstupu do řízení na místo dosavadního účastníka (§ 107a), o přistoupení dalšího účastníka (§ 92 odst. 1) a o záměně účastníka (§ 92 odst. 2).

Výše citované ustanovení zakládá přípustnost dovolání proti takovému usnesení odvolacího soudu, kterému nepředcházelo rozhodnutí soudu prvního stupně o otázce řešené v usnesení odvolacího soudu a jde tedy o rozhodnutí vydané v první instanci; zde připouští zákon dovolání proto, že by jinak účastníci nemohli využít proti těmto usnesením opravný prostředek. Naproti tomu v případě, že uvedeným rozhodnutím předcházelo rozhodnutí soudu prvního stupně o stejné otázce, je rozhodnutí odvolacího soudu rozhodnutím přezkumným a zásada dvojinstančnosti je tak - i bez připuštění dovolání - zachována.

V dané věci odvolací soud rozhodoval o odvolání proti rozhodnutí, kterým soud prvního soud rozhodl o neúčinnosti zpětvzetí žaloby; rozhodoval tak o této otázce „ve druhé instanci“. Nejde tak o žádný z případů uvedených v § 239 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ani v § 239 odst. 2 o. s. ř. a přípustnost dovolání proti tomuto usnesení nevyplývá ani z jiných ustanovení zákona. Vzhledem k tomu, že dovolání v dané věci není přípustné, odvolací soud je podle § 243b odst. 5, věty první, a § 218 písm. c) o. s. ř. odmítl.